

Súd: Krajský súd Trenčín  
Spisová značka: 17Co/190/2018  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116215117  
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2019  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková  
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3116215117.3

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Ivana Kubínyiho a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: W. Q., trvale bytom A. nad C., ul. N. H. XXXX/XX, proti žalovanému: N., s.r.o., so sídlom D., ul. N. XX, IČO: XX XXX XXX, právne zastúpenému: JUDr. J. H., advokátka so sídlom D., K. X/A, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 22. mája 2018, č.k. 17Csp/40/2016-70, takto

### rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalobcovi **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

### o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 09.10.2015, uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným, je neplatná a výrokom II. žalobcovi priznal proti žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu. Z odôvodnenia vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal, aby súd určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 09.10.2015, uzavretá medzi žalobcom a žalovaným, je neplatná. V žalobe žalobcu bol zároveň obsiahnutý aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu práv veriteľa z Dohody o zrážkach zo mzdy a zamestnávateľovi žalobcu by uložil, aby sa zdržal vykonávania zrážok z jeho mzdy na základe predmetnej dohody, s tým, že uznesením zo dňa 19.01.2017 súd nariadil neodkladné opatrenie v požadovanom rozsahu. Následne sa súd v prvom rade zaoberal procesnou prípustnosťou podanej žaloby. Konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia neplatnosti právneho úkonu, teda určenia právnej skutočnosti. Podľa § 137 CSP, ktorý je potrebné aplikovať na prejednávany spor, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Podľa tohto ustanovenia, konštatoval súd, je preto pre procesnú prípustnosť žaloby potrebné, aby právo na požadované určenie vyplývalo z osobitného predpisu. Je zrejmé, že žalobcom požadované určenie nevyplývalo zo žiadneho právneho predpisu. Táto skutočnosť však podľa názoru súdu nespôsobuje automatickú nemožnosť úspešne sa domáhať požadovaného určenia. Ako je zrejmé z uvádzaného ustanovenia § 137 CSP, výpočet procesne prípustných žalôb nie je úplný. Vyplýva to z použitia slova "najmä" v tomto ustanovení. Preto je na úvahe súdu, aby posúdil, či požadované určenie je procesne prípustné. V súvislosti s uvedeným nie je podľa názoru súdu možné dovolávať sa doslovného znenia § 137 CSP, ktorý zavádza iba príkladný výpočet procesne prípustných žalôb. Preto súd uzatvoril, že žaloba žalobcu je procesne prípustná aj bez výslovného ustanovenia CSP. Následne sa súd zaoberal vecnou dôvodnosťou žaloby, teda či napadnutá dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatným právnym úkonom. V tejto súvislosti súd poukázal na judikatúru iných všeobecných súdov, ktoré určili rovnaké dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré uzatvoril žalovaný s inými spotrebiteľmi, za neplatné. Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky, ako v predmetnej dohode, je neurčité. Spotrebiteľ v čase uzatvárania dohody nemohol vedieť, čo presne bude predmetom prípadných

zrážok z jeho mzdy a nemal možnosť sa proti takto uplatneným nárokom brániť. Súd uviedol, že znenie predmetnej dohody svojim obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa. Znenie predmetnej dohody oprávňuje žalovaného na zrážky zo mzdy aj vo vzťahu k ďalším nárokom, ktoré dokonca ku dňu uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy nie sú určité. Na presnom uvedení zabezpečovanej pohľadávky a na uvedení výšky pohľadávky, ktorá je dohodou zabezpečovaná, je potrebné trvať, pretože v opačnom prípade by zrážky zo mzdy bolo možné vykonávať dovtedy, kým veriteľ sám neoznámí zamestnávateľovi dlžníka, že jeho pohľadávka je v celom rozsahu uspokojená a už nie je potrebné vykonávať žiadne zrážky. Ak je výška pohľadávky v dohode o zrážkach zo mzdy jasne a určito uvedená, je veriteľovi, dlžníkovi a aj zamestnávateľovi dlžníka zrejmé, dokedy je možné vykonávať zrážky zo mzdy (porovnaním súčtu vykonaných zrážok a výšky pohľadávky). Iba v takom prípade možno považovať dohodu o zrážkach zo mzdy za určitý právny úkon, ktorý nie je spôsobilý vytvárať nerovnovážne postavenie v právnom vzťahu veriteľa a dlžníka. Podľa názoru súdu je tak predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neplatná pre jej neurčitosť podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP, pretože žalobca bol v konaní plne úspešný.

2. V zákonnej lehote proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Uviedol, že v odôvodnení rozhodnutia súd musí stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Zároveň má súd dbať na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé. Odôvodnenie predmetného rozhodnutia však tieto zákonom stanovené podmienky nespĺňa. Následne uviedol, že ustanovenie § 137 CSP písm. c) pripúšťa určovacie žaloby len vo vzťahu k právam a vo vzťahu k právnym skutočnostiam len v prípade, ak to predpokladá osobitný predpis. Konštatoval, že je zrejmé, že CSP vôbec nepripúšťa žalobu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami v zmysle § 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Určenie existencie právnej skutočnosti (napr. že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. Ďalej uviedol, že so žalobcom uzatvorili dňa 9.10.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorou veriteľ poskytol dlžníkovi sumu vo výške 1.000 eur, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť navýšenú o príslušný poplatok. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že žalobca uhradil svoj záväzok dňa 7.11.2016 a v prípade určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nezakladal by takýto rozsudok žiadne nové práva alebo povinnosti, nebol by ani vykonateľným ani aplikovateľným. Záväzok z predmetnej zmluvy zanikol splnením a žalovaný považuje tento dlh za ukončený a vysporiadaný, a preto nie ani dôvod na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ak zmluvný vzťah už zanikol. Čo sa týka samotnej dohody o zrážkach zo mzdy, táto bola uzavretá platne podľa § 551 Občianskeho zákonníka v súlade s právnymi predpismi. Žalovaný mal za to, že predmetná dohoda spĺňa všetky všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch podľa § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dohoda obsahuje tiež súhlas dlžníka s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne boli poukazované na účet veriteľa, pričom tieto zrážky neboli dohodnuté vo výške, ktorá by odporovala ustanoveniu § 551 Občianskeho zákonníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy je obsiahnutá na samostatnom dokumente, a teda predstavuje osobitnú listinu a žalobca mal možnosť si predmetnú dohodu preštudovať a až následne potvrdiť jej prijatie svojim vlastnoručným podpisom. Uviedol, že spôsoby zabezpečenia, medzi nimi aj dohoda o zrážkach zo mzdy, sú pre spotrebiteľské úvery prípustné. Zákon o spotrebiteľských úveroch prípustnosť zabezpečenia úverového vzťahu výslovne pripúšťa aj v ust. § 4 ods. 1 (Poskytovanie informácií pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere) a v ust. § 9 ods. 1 písm. q) (Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere). Aj príslušné ustanovenia smernice 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, ktoré boli transponované do príslušných predpisov slovenského právneho poriadku (najmä zákon o spotrebiteľských úveroch), výslovne pripúšťajú zabezpečenie spotrebiteľských úverov. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. zmenil toto rozhodnutie tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne. Zároveň žalovaný žiadal úhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

3. K podanému odvolaniu sa písomne žalobca nevyjadril.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. Čo sa týka odvolacej námietky žalovaného, že súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil napadnuté rozhodnutie, odvolací súd uvádza, že sa s touto nestotožnil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je riadne a presvedčivo zdôvodnené a je v ňom vysvetlený myšlienkový postup a závery, pre ktoré súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku jasne, zrozumiteľne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov, ako vec právne posúdil, ako vyložil a aplikoval príslušné predpisy a taktiež akými úvahami sa správal pri svojom rozhodnutí vo veci samej.

6. Ďalej v odvolaní žalovaný tvrdil, že úver zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 09.10.2015 bol žalobcom uhradený dňa 07.11.2016, a teda žalovaný považuje tento dlh za ukončený a vysporiadaný, a preto nie je dôvod na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ak zmluvný vzťah zanikol. Zároveň žalovaný v podanom odvolaní namietal, že Civilný sporový poriadok nepripúšťa žalobu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy; podporne uviedol, že v prípade, ak súd určí neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, nevyrieši takýto rozsudok s konečnou platnosťou všetky práva a povinnosti medzi sporovými stranami, pretože až rozsudok na plnenie môže s konečnou platnosťou upraviť pomery medzi sporovými stranami, a preto nie je splnený predpoklad určovacej žaloby (teda naliehavý právny záujem).

7. Tvrdenie žalovaného, že záväzok vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy je splnený, nie je v spisovom materiáli podložené nijakým dôkazom, ktorý by uvedenú preukazoval, preto odvolací súd túto námietku žalovaného považoval za bezdôvodnú.

8. Odvolací súd sa ďalej stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca žalobcu je procesne prípustná. Bol toho názoru, že súd prvej inštancie správne posúdil naliehavý právny záujem, nakoľko iba týmto spôsobom, teda podaním žaloby o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, sa mohlo odstrániť neisté právne postavenie žalobcu, spočívajúce predovšetkým v tom, že na základe predmetnej dohody nevedel (keďže táto celková dlžná suma v nej absentovala), akú dlžnú sumu má žalovanému uhradiť. Predmetná dohoda obsahuje iba výšku mesačnej splátky (164 eur), ktorú má zamestnávateľ žalobcovi zraziť z jeho mzdy, neuvádzala však, dokedy má toto splácanie trvať, iba neurčito obsahuje dojednanie, že zrážky zo mzdy dlžníka budú vykonávané zamestnávateľom dlžníka až do celkovej výšky zabezpečovanej pohľadávky (s tým, že v zmysle predmetnej dohody zabezpečovaná pohľadávka znamená ktorúkoľvek jednotlivú a tiež všetky v dohode špecifikované pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi). Takéto znenie dohody o zrážkach zo mzdy istote právneho postavenia žalobcu nenasvedčuje. Z uvedeného dôvodu preto námietku žalovaného o nedostatku danosti naliehavého právneho záujmu a o neprípustnosti žaloby vyhodnotil ako neopodstatnenú.

9. Odvolací súd sa ďalej v zmysle podaného odvolania zaoberal námietkou žalovaného poukazujúcou na to, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je súladná so zákonom a dospel k záveru, že tomu tak nie je z nasledovných dôvodov:

10. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovacím prostriedkom peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ so svojím dlžníkom. Ako taká je samostatnou dohodou uzatvorenou podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, a preto sa na ňu vzťahujú okrem špeciálnych ustanovení § 551 OZ aj všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. OZ). Dohoda o zrážkach zo mzdy musí byť uzatvorená určitým a zrozumiteľným spôsobom, čo znamená, že musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom tohto inštitútu. Aj keď je predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy súčasťou formulárovej spotrebiteľskej zmluvy, stále je uzatvorená v občiansko-právnom vzťahu, v ktorom majú podľa § 2 ods. 2 OZ zmluvné strany rovnaké postavenie. Veriteľ teda vo vzťahu k dlžníkovi nie je v pozícii nadradeného orgánu a neprislúcha mu právo jednostranne určovať druh a výšku pohľadávky, ktorá v budúcnosti vznikne a ktorá sa má realizovať formou zrážok zo mzdy v prospech veriteľa. Výška pohľadávky síce môže mať oporu priamo v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex

offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. V čase uzatvorenia zmluvy už preto musí dlžník, o to viac v postavení spotrebiteľa, poznať pohľadávku akého druhu zabezpečuje a aká je jej konečná výška. V opačnom prípade by bol nastolený nerovnovážny stav v prospech veriteľa, ktorý by si mohol autoritatívne určiť výšku pohľadávky, pričom by mu nič nebránilo do sumy pohľadávky zahrnúť aj čiastky, ktoré prípadne neboli riadne dojednané v zmluve, od ktorej sa odvodzuje uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy. Je tomu tak aj v danom prípade, nakoľko zmluvné strany sa mali v dohode o zrážkach zo mzdy dohodnúť na tom, že súčasťou pohľadávky je aj náhrada škody, ktorá vznikne veriteľovi na základe zmluvy o úvere; pohľadávky, ktoré vzniknú v dôsledku a v súvislosti s odstúpením a vypovedaním zmluvy; pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia; pohľadávky, ktoré vzniknú na základe odporovateľného právneho úkonu. Ak teda nie je určito a zrozumiteľne v dohode o zrážkach zo mzdy vyčíslená pohľadávka, ktorá sa má zabezpečiť, môže vzniknúť situácia, že veriteľ si bez akýchkoľvek možností dlžníka na obranu uplatní pohľadávku vo výške, na ktorú by nemal pri náležitej súdnej kontrole nárok v plnom rozsahu.

11. Vychádzajúc z vyššie konštatovaného, dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatná s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Dohoda o zrážkach nebola určitá v pohľadávke, ktorá mala byť touto dohodou zabezpečená. Na základe toho súd prvej inštancie správne konštatoval, že pri uzatváraní dohody o zrážkach zo mzdy musí mať spotrebiteľ vedomosť o tom, pohľadávku akého druhu a v akej výške dohoda zabezpečuje.

12. Vzhľadom na to, že odvolacie námietky žalovaného boli nedôvodné, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. V odvolacom konaní mal plný úspech žalobca, preto mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V konaní mu však žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd vyslovil, že žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

#### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).